

GUUS' SCHELMENSTREEK

eenakter

door

MAJA REINDERMAN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **GUUS' SCHELMENSTREKEN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MAJA REINDERMAN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2007 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **9** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

VERTELSTER: nazaat van Guus.

GUUS: student uit vroeger jaren

REIN: idem

LIEUWE idem

NOL: idem

AAL: visvrouw

MIK: bakkersdochter

ZEEUWS MEISJE: botervrouw

LAMMECHIEN: waardin van “Het Gelukkige Schaaap”

DECOR:

Zowel linksvoor als rechtsvoor is een uitgang. Linksachter liggen een paar boomstronken. Rechtsachter staat een tafel met vier stoelen. Op de achterwand is een landschap geschilderd. Eventueel staan er nog wat bomen of struiken bij de zijwanden of de achterwand.

KOSTUUMS:

Alleen de VERTELSTER is modern gekleed. De studenten dragen kleding zoals men die vóór de Eerste Wereldoorlog droeg, bij voorkeur plusfours en eventueel tweed jasjes. De koopvrouwen en de waardin dragen kleding die in die tijd voor hun beroep gebruikelijk was.

STUDENTENGRAP

ALS HET DOEK OPGAAT is het toneel leeg. Men hoort vogeltjes fluiten. Het licht is nog niet aan, behalve één spotje, dat midden op het toneel is gericht. Dan komt van rechtsvoor de VERTELSTER op die in het licht van het spotje gaat staan.

VERTELSTER: Ik ben Guus. Of eigenlijk Guusje. Ik ben vernoemd naar mijn vader en die was weer vernoemd naar zijn vader en naar z'n opa en diens vader en opa... Enzovoort, enzovoort. Ik heb alleen maar zusters – oudere zussen – en mijn ouders besloten dat ik de laatste was. Daarom hebben ze mij de naam maar gegeven die eigenlijk bestemd was voor de stamhouder. Maar ja... stamhouder! Dat is ook zo'n ouderwets begrip, hè? En dat komt dan goed uit, want ik ga u een ouderwets verhaal vertellen. Maar 't is wel echt gebeurd. Het gaat over een voorvader van me, mijn betovergrootvader. Ook een Guus, uiteraard! Een notaris. Dat wil zeggen, dat werd hij later. Een keurig, respectabel heerschap. Het fatsoen droop er van af. Ha! Je had hem in z'n jonge jaren moeten zien! Toen was het meer een schavuit! Een belhamel! Snoodaard! Schelm! Of hoe ze die deugnieten vroeger ook noemden. *(ze grinnikt)* Tja... *(Terwijl ze naar de uitgang linksvoor loopt, komt het licht langzaam op en gaat de spot uit)* Het gebeurde allemaal op een mooie, zomerse dag in augustus. Guus was nog een arme student. Samen met drie vrienden trok Guus er die dag op uit. "De paden op, de lanen in!" Ze hadden een heel eind gewandeld, toen... *(VERTELSTER gaat linksvoor af. GUUS komt rechtsvoor op marcheren, blijft midden op het toneel staan en kijkt dan achterom naar achter het toneel)*

GUUS: Kom op, jongens! *(pauze)* Toe dan!

LIEUWE: *(achter het toneel)* Mijn voet doet pijn!

GUUS: Ach, wat ben je toch een janker!

REIN: *(achter het toneel)* Wacht dan even, joh!

GUUS: Wat denk je dat ik sta te doen? *(NOL komt met de armen wijd oprennen en loopt rondjes over het toneel waarbij hij de "sirene" van een ouderwetse ziekenwagen imiteert)*

NOL: Tingelingelingelingeling...!

GUUS: *(lachend)* Wat doe jij nou weer?

NOL: Ik ben de ziekenwagen, Guus. Tingelingeling! Tingelingeling!

GUUS: *(springt als een politieagent vóór hem om hem tegen te houden)* Halt! *(NOL blijft staan, GUUS wijst naar rechtsvoor achter het toneel)* Daarginds vindt gij de zieke. *(LIEUWE komt mank*

lopend rechtsvoor op, ondersteund door REIN) O, kijk, daar heb je het dappere tweetal.

NOL: *(loopt nog steeds met de armen wijd rondjes om het tweetal heen)* Tingelingeling! Tingelingeling!

REIN: *(alsof hij een lastige vlieg wegjaagt)* Ga weg, Nol. Doe niet zo kinderachtig. Zie je niet dat Lieuwe pijn lijdt.

LIEUWE: Au. Au, au!

NOL: *(stopt)* Goed, goed. Misschien heeft hij een spiertje verrekt of een blaar op zijn voet, maar zo erg zal het toch niet zijn?

LIEUWE: Au. Au, au!

GUUS: Kijk, Rein, daar liggen een paar boomstronken. Breng hem daar maar heen, dan kan hij even uitrusten.

REIN: Ja, dat is een goed idee. Kom op, Nol, nog even de tanden op elkaar... toe maar... rustig aan... goed zo.

LIEUWE: *(terwijl hij door REIN naar een boomstronk geleid wordt)* Au. Au, au!

REIN: Voorzichtig.

NOL: Ha! Nol is altijd voorzichtig. Daarom overkomt hem altijd van alles. *(overdreven)* Au. Au, au! *(GUUS grinnikt en knipoogt naar NOL. Terwijl LIEUWE op een boomstronk zit, knielt REIN voor hem neer)*

REIN: Kom Lieuwe, laat je voet eens zien. *(NOL steekt zijn voet uit)* Nee, je blote voet. Trek je schoen uit.

LIEUWE: O. Au!

NOL: Hè? Je vergeet twee au'tjes.

REIN: *(trekt de schoen van NOL uit)* Hé, er rolt een steentje uit!

GUUS: Vandaar dat je voet pijn doet!

NOL: *(lachend)* Au. Au, au!

LIEUWE: Ja, maar...

GUUS: Trek je schoen maar weer aan. Wordt de lucht ook weer zuiver.

REIN: Ja, je hoeft je sok niet uit te trekken. Het was alleen maar een steentje.

LIEUWE: *(voelt aan zijn voet)* Maar het doet... het deed echt pijn.

GUUS: Trek je schoen maar weer aan, dan kunnen we weer verder lopen.

LIEUWE: Ik kan geen stap meer zetten. Ik heb zo'n afschuwelijke honger.

REIN: Ik eigenlijk ook. *(gaat naast LIEUWE zitten)* Honger als een paard!

NOL: Ik als een mens. En geloof maar dat een mens honger kan hebben.

GUUS: Dan gaan we toch naar “De Zeeuwse Pot”. Daar hebben ze schotels vol garnalen en mosselen staan en knapperige kadetjes... oei, het water loopt me in de mond.

NOL: Om nog maar te zwijgen van een lekker potje bier erbij.

REIN: O, hou op. *(wrijft over zijn buik)* Is het nog ver lopen naar “De Zeeuwse Pot”?

GUUS: Misschien een halve kilometer.

NOL: Nou, kom op dan, jongens. *(hij trekt REIN overeind en GUUS doet dat met LIEUWE)*

GUUS: Op naar een heerlijk maal.

REIN: Wie heeft er trouwens genoeg geld bij zich?

NOL: Hé?

REIN: In “De Zeeuwse Pot” doen ze niet aan liefdadigheid.

GUUS: Kom op, heren, laat zien wat je hebt. Allemaal de zakken leeg halen. *(De jongens voelen in hun zakken en halen het geld – indien aanwezig – eruit. GUUS telt de munten in zijn hand)* Drie centen. En jij, Nol?

NOL: Eén stuiver. En één knoop.

GUUS: Die telt niet. Dat is dus samen acht cent. En jij, Rein?

REIN: Drie en een halve cent.

GUUS: Hm. Dat is nog maar elf en een halve cent. Ik hoop dat jij meer bij je hebt, Lieuwe.

LIEUWE: Eh... *(de drie anderen kijken hem verwachtingsvol aan)*

GUUS: Nou?

LIEUWE: Ik heb geen cent bij me. Ik ben helemaal blut.

GUUS: Potjandubbeltje!

NOL: Had je maar een pot vol dubbeltjes bij je! *(hij gaat moedeloos op een boomstronk zitten)* En ik had net zo’n trek in paar verse hompen boerenwit.

REIN: Tja... *(gaat naast hem zitten)* En dan dik besmeerd met roomboter. Argh! *(wrijft weer over zijn maag)*

NOL: Of krentenmik!

REIN: Of een pan stoofpaling! *(de namen van gerechten volgen elkaar nu snel op)*

NOL: Zuringsoep!

REIN: Hazenpeper!

NOL: Schorseneren!

REIN: Hampannenkoeken!

NOL: Konijn in kriebier!

REIN: Kardoenen met merg!

NOL: Gehakt met truffels!

REIN: Hutspot met klapstuk!

NOL: Meiraapjes en pastinaak!

GUUS: Hou op jullie! (*slaat handen voor de oren*) Hou op!!!

LIEUWE: (*langzaam*) Of lammetjespap...(*gaat op een andere boomstronk zitten*)

REIN & NOL: Gatsie...!

LIEUWE: Nou ja... als je honger hebt...

REIN: En dat hebben we... maar wat kun je kopen voor elf en een halve cent? Voor vier personen? In "De Zeeuwse Pot"?

NOL: 't Is raar, maar waar, wij zijn arme studenten. (*tegen LIEUWE, zogenaamd huilerig*) En daarom moeten we honger lijden...

REIN: Ik wou dat ik er aan gedacht had brood mee te nemen.

LIEUWE: Ik wou dat ik nooit was meegegaan op deze wandeltocht...

NOL: Hebben we toch nog iets gemeen.

LIEUWE: Wou jij ook dat je op je kamer gebleven was?

NOL: Nee, dat *jij* op je kamer gebleven was.

LIEUWE: O...!

NOL: Als we erge honger hebben, zullen we een van ons moeten opofferen. Guus, wie denk jij dat het lekkerste zal smaken? (*ze kijken beiden naar LIEUWE*)

LIEUWE: O...!

REIN: Hou op, jongens. Het is al erg genoeg dat we honger hebben. Als jullie dan ook nog gaan kibbelen...

GUUS: We zullen toch moeten eten.

NOL: Daar waren we het al een tijdje over eens.

LIEUWE: Mijn maag doet gewoon pijn van de honger.

GUUS: Ja, ja: "Au, au...."

NOL: (*valt meteen in*) "Au!" Driemaal, weet je nog?

GUUS: Ja, ik was nog niet uitgesproken. Maar we hadden het over eten! Hoe komen we aan eten? Dat is de vraag.

REIN: Terug naar huis gaan?

LIEUWE: Maar dat duurt nog zo lang, we zijn al uren onderweg...

GUUS: Nee, ik weet iets beters. Ik heb net zo pas iemand horen roepen dat er vandaag op het plein vlak bij "De Zeeuwse Pot" markt gehouden wordt.

REIN: Dat heb ik ook gehoord ja. Maar op de markt is je cent nog steeds geen stuiver waard. En we hebben hoe dan ook te weinig centen.

GUUS: Stop die maar weer in je zak.

NOL: Heb ik al lang al gedaan...

GUUS: Ik herhaal, stop die maar weer in je zak, want we moeten het zo zien te regelen, dat het eten ons geen cent kost.

LIEUWE: Dat kan toch niet.

REIN: Je hebt toch geen snode plannen?

GUUS: Och...

NOL: Hoe wou je dat dan doen?

GUUS: Dat zal ik jullie uitleggen. Ons aller Lieuwe gaat voor het brood zorgen, maar zonder een cent te betalen...

LIEUWE: Maar...

GUUS: Stil! Ik ben nog niet uitgepraat. Jij, Rein, tikt een kluit boter op de kop en jij, Nol, zorgt dat je een paar lekkere visjes opduikt. Als we dat geregeld hebben, gaan we voor mijn rekening nog lekker een pintje pakken in herberg "Het Gelukkige Schaaap".

REIN: Maar jij had ook maar drie cent. Hoe wou je dat klaarspelen? Een liedje zingen en dan met de pet rondgaan?

NOL: Je bedoelt, hoe moeten *wij* het voor elkaar krijgen?

GUUS: Maak je nu maar geen zorgen. Ik heb het allemaal uitgedacht. We gaan onze honger stillen en onze dorst lessen. We moeten alleen nog een klein endje lopen naar de markt en dan naar het "Het Gelukkige Schaaap".

LIEUWE: *(kreunt)* O...

GUUS: Kom op, mannen! Overeind! *(LIEUWE, NOL en REIN staan kreunend en zuchtend op)* Lopen! En misschien krijgen jullie ondertussen zelf een idee hoe je de ingrediënten voor onze lunch te pakken kunt krijgen! *(De vier jongens gaan naar het midden van het toneel en gaan daar twee aan twee, GUUS en NOL voorop, "lopen" zonder echt vooruit te komen. Ondertussen zingen ze een lied)*

ALLEN: *(zingend)*

DE PADEN OP, DE LANEN IN!
VOORUIT MET FLINKE PAS!
MET STRALEND OOG EN BLIJDE ZIN
EN GOED GEVULDE TAS.

NOL: Ja, was dat maar waar!

REIN: Wat?

NOL: Een goed gevulde tas! Dan hadden we nu een goed gevulde maag!

LIEUWE: *(klaaglijk)* En deed het niet zo'n pijn.

GUUS: Lopen, mannen, niet zeuren! *(zingend)*

DE ZONNE LACHT ALS VROLIJK TOE...

(Men hoort vogeltjes fluiten)

ALLEN: *(zingend)*

ONS GROET DE VOOG'LENZANG.

EN WIJ WE WORDEN VAST NIET MOE
AL WAND'LEN W'UREN LANG
TRATATATA BOM BOM TRATATATA BOM, BOM
AL WAND'LEN WE UREN LANG.

LIEUWE: Nou, ik word *wel* moe...

GUUS: (*spreidt de armen*) Stop! Kijk eens wat daar aan komt lopen?
(*ze stoppen. GUUS wijst naar links achter het toneel*)

REIN: (*tuurt met hand boven de ogen*) Dat is...eh... een...

NOL: Viswijf! (*Linksvoor komt AAL op. Ze heeft een grote mand, houten bak of eventueel een karretje met vis bij zich*)

AAL: (*roept*) Verse vis! Lekkere vis! Haring en snoekbaars, rooie poon, schellevis en kabeljauw! Verse vis! Lekkere vis!

REIN: (*kreunt*) Ah... en ik had al zo'n trek in een lekker visje!

GUUS: (*fluister NOL iets in het oor*) Snap je?

NOL: (*tikkeltje aarzelend*) Ja...

GUUS: Vooruit dan, Nol, sla je slag.

NOL: Juist! Eh... (*kijkt om zich heen*) Mannen, zien jullie hier nog iemand anders?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto